Z A K O N

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GIMNAZIJAH (ZGIM-E)

1. člen

V Zakonu o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/17, 6/18 – ZIO-1, 46/19 in 53/24) se v 1. členu za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Ta zakon ureja tudi vključevanje priseljencev v srednješolsko izobraževanje. Za potrebe tega zakona je priseljenec oseba, ki se prvič vključuje v srednješolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji in ni končala osnovnošolskega izobraževanja v Republiki Sloveniji ter nima znanja slovenskega jezika najmanj na ravni B1 po skupnem evropskem jezikovnem okviru (v nadaljnjem besedilu: priseljenec).«.

2. člen

V 2. členu se v sedmi alineji za besedo »civilizacijami« doda besedilo »ter razvija spoštovanje do njih«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:
»Program jezikovne podpore za uspešno integracijo (v nadaljnjem besedilu: Program jezikovne podpore) ima nalogo, da omogoči lažje in hitrejše vključevanje priseljencev v srednješolsko izobraževanje in družbo.«.

3. člen

7. člen se črta.

4. člen

V 9. členu se peti, šesti in sedmi odstavek črtajo.

5. člen

V 11. členu se za četrtim odstavkom dodajo novi peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»Ne glede na prejšnje odstavke tega člena, mora priseljenec za vpis v gimnazijsko izobraževanje izpolnjevati tudi pogoj o znanju slovenskega jezika najmanj na ravni B1 po skupnem evropskem jezikovnem okviru (v nadaljnjem besedilu: raven B1). Če ne predloži potrdila iz Programa jezikovne podpore iz 36.c člena ali potrdila Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik o dosežnem znanju slovenskega jezika najmanj na ravni B1, opravlja preizkus znanja slovenskega jezila (v nadaljnjem besedilu: preizkus) na šoli, v katero se želi vpisati. Preizkus pripravi Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

O izkazani ravni znanja slovenskega jezika, šola priseljencu izda potrdilo, ki velja tudi za vpis na drugi šoli. Opravljanje preizkusa in izdaja potrdila sta za priseljenca brezplačna.

Za priseljence, ki se vključujejo v zavode za izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, peti in šesti odstavek tega člena ne veljata. Dodatne ure slovenščine se tem priseljencem zagotovi v skladu z normativi in standardi, ki urejajo izobraževanje otrok in mladostnikov s posebni potrebami.«.

6. člen

V 12. členu se za prvim odstavkom dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

”Ne glede na prejšnji odstavek, mora priseljenec za vpis v gimnazijsko izobraževanje izpolnjevati tudi pogoj o znanju slovenskega jezika najmanj na ravni B1. Če ne predloži potrdila iz Programa jezikovne podpore iz 36.c člena ali potrdila Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik o doseženi ravni B1, opravlja preizkus na šoli, v katero se želi vpisati.

O izkazani ravni znanja slovenskega jezika, šola priseljencu izda potrdilo, ki velja tudi za vpis na drugi šoli. Opravljanje preizkusa in izdaja potrdila sta za priseljenca brezplačna.”.

7. člen

V 15. členu se v tretjem odstavku besedilo “in dosežki nacionalnega preverjanja znanja iz matematike in slovenščine (oziroma italijanščine ali madžarščine kot maternega jezika na narodno mešanih območjih) v devetem razredu osnovne šole. Kot dodatno merilo se lahko upoštevajo tudi posebni vpisni pogoji, določeni v izobraževalnem programu, v katerega se kandidat vpisuje« nadomesti z besedilom », dosežki na preizkusu znanja ter druga znanja in spretnosti, pomembna za izobraževanje«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi: “Kandidatom s posebnimi potrebami, ki so bili v osnovnošolsko izobraževanje usmerjeni z odločbo o usmeritvi, v utemeljenih primerih (poškodbe, bolezen) pa tudi drugim kandidatom, se glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje, prilagodi način opravljanja preizkusa znanja iz prejšnjega odstavka.”

8. člen

V 17. člena se v drugem odstavku v prvem stavku za besedo »isti« doda besedilo “ali nižji”.

Na koncu tretjega odstavka se doda nov stavek, ki se glasi: “Dijaku, ki prestopi v nižji letnik drugega izobraževalnega programa, se trajanje statusa podaljša do izteka zaključnega letnika programa, v katerega je prestopil.”

V četrtem odstavku se za besedo »iz« besedilo “drugega odstavka” nadomesti z besedilom “prejšnjih odstavkov”.

9. člen

V 18. členu v prvem odstavku se pred piko doda besedilo », za katere so razpisana mesta za vzporedno izobraževanje”.

10. člen

V 20. členu se v četrtem odstavku za prvim stavkom doda nov drugi stavek, ki se glasi: “Način obiskovanja pouka dogovorita dijak in šola z osebnim izobraževalnim načrtom.”

V petem odstavku se za besedo »šoli,« doda besedilo »če ima ta šola prosta mesta oziroma,«.

11. člen

V 25. členu se v drugem odstavku za besedo “isti” doda besedilo “ali nižji”.

12. člen

V 27. členu se v petem odstavku beseda “izven” nadomesti z besedo “zunaj” in za oklepajem črta besedilo »pod pogojem, da dijak s tem soglaša«.

Besedilo sedmega, osmega, devetega in desetega odstavka se nadomestijo besedilom novega sedmega, osmega, devetega in desetega odstavka, ki se glasijo:

»Dijaku, ki s svojim vedenjem ovira izvajanje pouka oziroma drugih oblik izobraževalnega dela šole, se lahko prepove prisotnost pri pouku za čas posamezne ure.

Dijaku, ki s svojim ravnanjem ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih, se lahko prepove prisotnost pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole do konca šolskih obveznosti tistega dne.

V primeru hujših ali dolgotrajnejših posledic kršitve, zaradi katerih se uvede postopek vzgojnega ukrepanja, lahko prepoved traja največ do zaključka postopka vzgojnega ukrepanja.

Šola o prepovedi prisotnosti pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole iz prejšnjega odstavka dijaku izda sklep najpozneje do konca pouka tistega dne.«

Za novim desetim odstavkom se dodata novi enajsti, dvanajsti in trinajsti odstavek, ki se glasijo:

»Če zaposleni na šoli sumi, da dijak poseduje predmet, s katerim ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih ali povzroča oziroma bi lahko povzročil materialno škodo, dijaka pozove, da ta predmet izroči, sicer se opravi pregled njegovih osebnih predmetov oziroma prostora, kjer bi se ta predmet lahko nahajal.

Pregled iz prejšnjega odstavka ob prisotnosti dijaka opravita ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti, in vsaj še en strokovni delavec šole. Pred pregledom se dijaka seznani s postopkom pregleda. Najdene predmete se odvzame.

O vsakem pregledu se napiše poročilo. Odvzem, hramba in vračilo drugih zaseženih predmetov se uredijo z internim aktom šole. Ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti, orožje, nevarno orodje ali kakšno drugo sredstvo, s katerim se lahko telo hudo poškoduje ali zdravje hudo okvari, izroči policiji.«.

Dosedanja enajsti in dvanajsti odstavek postaneta štirinajsti in petnajsti odstavek.

13. člen

V 27.a člen se v drugem odstavku za besedilom »šole za« beseda »četrti« nadomesti z besedo »drugi«.

14. člen

V 30. členu se pred dosedanjim prvim odstavkom dodajo novi prvi, drugi in tretji odstavek, ki se glasijo:

“Izobraževanje v splošnih in strokovnih gimnazijah se lahko izvaja tudi kot izredno izobraževanje.

Izredno izobraževanje izvajajo šole, organizacije za izobraževanje odraslih in zasebniki (v nadaljnjem besedilu: izvajalci izrednega izobraževanja),

Kdor se izredno izobražuje je udeleženec izobraževanja odraslih.”

Dosedanji prvi odstavek postane četrti odstavek.

Dosedanji drugi odstavek, ki postane peti odstavek, se za besedo »gimnazije« doda besedilo »in maturitetni tečaj«.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane šesti odstavek, se nadomesti z novim šestim odstavkom, ki se glasi: “Pri splošni maturi se uporabljajo isti predmetni izpitni katalogi kot pri rednem izobraževanju.«.

Za novim šestim odstavkom se dodajo novi sedmi, osmi, deveti, deseti in enajsti odstavek, ki se glasijo: »Izvajalec izrednega izobraževanja v skladu z navodili ministra prilagaja izobraževalni program posameznemu udeležencu izobraževanja odraslih, pri čemer upošteva predhodno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z javno listino, oziroma neformalno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z izpitom oziroma na drug način.

Prilagoditve izrednega izobraževanja obsegajo organizacijo, časovno razporeditev izobraževanja in vodenje dokumentacije.

Časovna razporeditev izobraževanja v šolskem letu in izobraževalno delo v posameznem dnevu in tednu se v izrednem izobraževanju lahko razporejata drugače, kot je to sicer določeno s šolskim koledarjem.

Izvajalec izrednega izobraževanja najmanj dvakrat letno objavi roke za izpite iz izobraževalnih programov, ki jih izvaja.

Značilnostim, potrebam in možnostim udeležencev izobraževanja odraslih se prilagajajo tudi trajanje izobraževanja, zaporedje pouka posameznih predmetov ali predmetnih področij, načini in oblike preverjanja in ocenjevanja znanja in njihovo napredovanje.”

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane dvanajsti odstavek, se besedilo »Kdor se izredno izobražuje, s šolo« nadomesti z besedilom: »Udeleženec izobraževanja odraslih z izvajalcem izrednega izobraževanja«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane trinajsti odstavek, se besedilo “Kdor se izredno izobražuje in” nadomesti z besedilom “Udeleženec izobraževanja odraslih, ki”.

Besedilo dosedanjega šestega odstavka, ki postane štirinajsti odstavek, se nadomesti z besedilom: “Udeležencu izobraževanja odraslih v šolskem letu, v katerem prvič pristopi k opravljanju zaključka izobraževanja, status preneha 30 dni po izteku tega šolskega leta.«

Za novim štirinajstim odstavkom se doda nov petnajsti odstavek, ki se glasi: »Izvajalec izrednega izobraževanja pridobiva sredstva za izredno izobraževanje z zaračunavanjem stroška udeležencem izobraževanja odraslih.”.

15. člen

V 33. členu se v drugem odstavku v prvem stavku za besedo »oblik« besedilo “samostojnega in skupinskega” nadomesti z besedo “vzgojno-izobraževalnega”.

16. člen

V 35. členu se besedilo prvega odstavka nadomesti z novima prvim in drugim odstavkom, ki se glasita:

“Z letnim delovnim načrtom se za posamezno šolsko leto določijo vsebina, obseg, organizacija in časovna razporeditev vzgojno-izobraževalnega ter drugega dela šole.

Letni delovni načrt vsebuje zlasti načrte:
– obsega in razporeditve pouka in drugih oblik izobraževalnega dela v skladu z izobraževalnim programom;
– dela učiteljskega zbora in letnih dejavnosti oddelkov;
– dela strokovnih aktivov, vključno z določitvijo njihovega števila in sestave;
– dela šolske svetovalne službe in drugih služb;
– dela šolske knjižnice;
– vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi dijaki in dejavnosti, s katerimi šola zagotavlja zdrav razvoj dijakov;
– sodelovanja s starši;
– pedagoškega dela ravnatelja;
– strokovnega izpopolnjevanja učiteljev in drugih delavcev šole;
– aktivnosti, s katerimi se šola vključuje v okolje;
– dela sveta staršev in sveta šole;
- vpisa,
- razporeditve dijakov v oddelke in skupine,
- rokov za opravljanje izpitov,
– dejavnosti za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti s samoevalvacijo, o mednarodnem sodelovanju in projektnih aktivnostih ter
– drugih nalog, potrebnih za uresničevanje programa šole.”

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:
“Posamezni načrt iz prejšnjega odstavka vsebuje najmanj:
– cilje;
– dejavnosti oziroma naloge za doseganje ciljev;
– odgovorne osebe in sodelujoče pri izvedbi;
– roke izvedbe;
– ciljne skupine ter
– kazalnike doseganja ciljev.”

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane šesti odstavek, se za besedo »mora« doda besedilo »letni delovni načrt objaviti na svoji spletni strani v petnajstih dneh od sprejema,«.

Dosedanji peti odstavek postane sedmi odstavek.

17. člen

Za 36. členom se doda novi 36.a člen, ki se glasi:

“36.a člen
(izobraževanje na daljavo)

Šola lahko za zagotovitev nemotenega poteka izobraževalnega dela organizira in izvaja izobraževalno delo na daljavo, če je to potrebno zaradi preprečevanja ali blažitev posledic naravnih in drugih nesreč v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

O izvajanju izobraževalnega dela na daljavo odloči na obrazložen predlog ravnatelja minister s sklepom.

Po prenehanju okoliščin in razlogov za izobraževanje na daljavo, šola nadaljuje z izvajanjem izobraževanja v šoli.

Z izvajanjem izobraževalnega dela na daljavo v skladu s tem členom se dosegajo realizacija ur in cilji, določeni s predmetnikom in učnimi načrti. Šola mora z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije ali na drug način zagotoviti izvajanje pouka za vse dijake in posebno podporo dijakom s posebnimi potrebami.

Ne glede na prvi odstavek tega člena se za primer naravne nesreče pojava nalezljive bolezni izobraževalno delo na daljavo izvaja v skladu z zakonom, ki ureja nalezljive bolezni.

Ta člen se smiselno uporablja tudi za izvajanje vzgojnega programa v dijaških domovih.«.

18. člen

Za novim 36.a členom se doda novo podpoglavje »3.a PROGRAM JEZIKOVNE PODPORE« in novi 36.b do 36.g členi, ki se glasijo:

36.b člen
(Program jezikovne podpore)

Program jezikovne podpore je javnoveljavni izobraževalni program po določbah zakona, ki ureja izobraževanje odraslih, po katerem se ne pridobi javnoveljavna izobrazba in katere namen je pridobitev znanja slovenskega jezika za namen vključevanja v srednješolsko izobraževanje in družbo.

V Program jezikovne podpore se lahko vključi priseljenec, ki:
- bi se želel prvič vključiti v redno srednješolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji,
- je izpolnil osnovnošolsko obveznost ali zaključil osnovnošolsko izobraževanje,
- ne dosega znanja slovenskega jezika najmanj na ravni A2 ali B1,
- ni mlajši od 14 in ne starejši od 20 let.

Za namen vključitve v Program jezikovne podpore se priseljencu izda potrdilo o izkazani ravni znanja jezika, ki ga ugotovi šola.

36.c člen
(trajanje)

Program jezikovne podpore se izvaja od septembra do vključno maja v istem šolskem letu, pri čemer tedenska obremenitev priseljenca ne sme presegati 30 ur.

Priseljenec Program jezikovne podpore obiskuje samo enkrat, ponavljanje ni mogoče. Če se priseljenec vključi v Program jezikovne podpore v drugem ocenjevalnem obdobju, določenem s pravilnikom, ki določa šolski koledar v srednjih šolah, se lahko v Program jezikovne podpore ponovno vključi tudi prihodnje šolsko leto.

Ponovno se lahko v Program jezikovne podpore vključi tudi priseljenec, ki je v času obiskovanja Programa jezikovne podpore upravičeno odsoten najmanj 4 mesece strnjeno, o čemer odloča izvajalec Programa jezikovne podpore.

Program jezikovne podpore se zaključi s preizkusom znanja slovenščine, ki ga pripravi Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Preizkus znanja se za vse priseljence prvič izvede ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja in drugič ob koncu Programa jezikovne podpore. Po presoji izvajalca lahko posameznik preizkus znanja opravlja tudi kadarkoli v prvem ocenjevalnem obdobju. Po uspešno opravljenem preizkusu se priseljencu izda potrdilo o doseženem nivoju znanja slovenskega jezika po Skupnem evropskem jezikovnem okviru. Potrdilo je veljavno za izkazovanje znanja slovenščine v srednješolskem izobraževanju.

Ne glede na prvi stavek prejšnjega odstavka priseljenec, ki kadarkoli do konca prvega ocenjevalnega obdobja doseže najmanj na ravni A2 ali B1, lahko nadaljuje z izobraževanjem v Programu jezikovne podpore z namenom utrjevanja znanja ali zaključi s Programom jezikovne podpore.

36.č člen
(izvajalci)

Izvajalci Program jezikovne podpore so pravne osebe, ki so v skladu z zakonom, ki ureja izobraževanje odraslih, vpisane v razvid. Minister vsako leto določi mrežo izvajalcev in obseg izvajanja Programa jezikovne podpore najkasneje do 31. maja tekočega leta za naslednje šolsko leto. Prednost pri izboru imajo šole, ki izvajajo redno srednješolsko izobraževanje.

Sredstva za izvajanje Program jezikovne podpore se zagotovijo iz državnega proračuna na podlagi pravilnika, ki ureja financiranje in izvajanje programov za odrasle.

36.d člen
(status)

Priseljenec pridobi status dijaka in vse pravice, ki izhajajo iz statusa dijaka, z dnem vključitve v Program jezikovne podpore. Status dijaka traja do konca šolskega leta, v katerem se je v Program jezikovne podpore vključil.

Priseljencu status preneha:

- če se izpiše,

- če je bil izključen,

- če se po uspešno opravljenem vmesnem preizkusu znanja slovenščine iz četrtega odstavka 36.c člena tega zakona ne vključi v redno srednješolsko izobraževanje in ne nadaljuje z izobraževanjem v Programu jezikovne podpore,

- če je sklenil delovno razmerje ali je pridobil status zasebnika ali samostojnega podjetnika.

Status preneha tudi priseljencu iz drugega in tretjega odstavka 2. člena tega poglavja, ki se v Program jezikovne podpore ne vključi ponovno do začetka izvajanja naslednjega šolskega leta.

36.e člen
(varstvo pravic)

Priseljenec, vključen v Program jezikovne podpore, lahko poda ugovor zoper izrečen vzgojni ukrep izključitve iz Programa jezikovne podpore in zoper rezultat preizkusa o doseženem nivoju znanja slovenskega jezika.

O ugovoru odloči komisija za varstvo pravic iz 41.c člena tega zakona. Ugovor se vloži v osmih dneh od vročitve odločitve oziroma seznanitve z rezultatom preizkusa.

36.f člen
(evidence)

Evidence prijavljenih in vpisanih udeležencev v Programu jezikovne podpore se vodijo v skladu z zakonom, ki ureja izobraževanje odraslih, in predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. Zbirne podatke izvajalec za namen zagotavljanja finančnih sredstev ter znanstvenoraziskovalne in statistične namene posreduje ministrstvu na zahtevo ministrstva, in sicer:

- število prijavljenih po starosti in državljanstvu,
- število vključenih po starosti, državljanstvu in doseženemu nivoju znanja slovenskega jezika ob zaključku,
- število prvič vključenih v drugi polovici trajanja Program jezikovne podpore,
- število ponovno vključenih.

36.g člen
(uporaba določb tega zakona)

Za priseljence, vključene v Program jezikovne podpore, se uporabljajo 29., 32. in 34. člen tega zakona.

Za priseljence, vključene v Program jezikovne podpore, se smiselno uporabljajo določbe 17.a, 27., 27.a, 41.b, 41.c, 41.d, 43.a in 46.a člena zakona.

19. člen

V 38. členu v tretjem odstavku se beseda “preverjanju” nadomesti z besedo “ocenjevanju”.

20. člen

V 39. členu se v prvem odstavku na koncu doda nov stavek, ki se glasi:
»Dijak napreduje tudi, če je pri predmetu, v skladu s pravilnikom, ki ureja ocenjevanje v srednjih šolah, oproščen ocenjevanja ”

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prvi stavek prejšnjega odstavka je lahko dijak, ki se po zaključku izobraževanja v Programu jezikovne podpore prvič vključi v redno srednješolsko izobraževanje in ni v zaključnem letniku, prvo leto izobraževanja neocenjen iz predmeta slovenščina, če ob zaključku šolskega leta ne dosega znanja, potrebnega za pozitivno oceno pri tem predmetu. O tem odloči ravnatelj na predlog oddelčnega učiteljskega zbora. Dijak lahko napreduje v naslednji letnik.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

21. člen

V 41.a členu se za prvim odstavkom dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»Ne glede na določbe iz prejšnjega odstavka, pritožba na vzgojna ukrepa opomin in ukor ni dovoljena.

Pritožba zoper sklep o prepovedi prisotnosti pri pouku, ki traja do zaključka postopka vzgojnega ukrepanja, ne zadrži izvršitve sklepa.«.

PREHODNE DOLOČBE IN KONČNA DOLOČBA

22. člen
(začetek uporabe)

Novo podpoglavje 3.a in členi od 36.b do 36.g tega zakona se začnejo uporabljati 1. septembra 2028.

Ne glede na prejšnji odstavek se prvi odstavek 36.č člena zakona začne uporabljati 1. septembra 2027.

Do začetka uporabe novega podpoglavja 3.a in členov od 36.b do 36.g tega zakona se uporabljajo peti, šesti in sedmi odstavek 9. člena Zakona o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/17, 6/18 – ZIO-1, 46/19 in 53/24).

Novi peti, šesti in sedmi odstavek 11. člena ter nova drugi in tretji odstavek 12. člena tega zakona se začnejo uporabljati za izvedbo vpisa v šolsko leto 2028/29.

23. člen
(uskladitev podzakonskih predpisov)

Pravilnik o vpisu v srednje šole (Uradni list RS, št. 30/18), Pravilnik o šolskem redu v srednjih šolah (Uradni list RS, št. 30/18 in 70/19), Pravilnik o šolskem koledarju v srednjih šolah (Uradni list RS, št. 30/18, 9/20, 67/21 in 58/22), Pravilnik o šolski dokumentaciji v srednješolskem izobraževanju (Uradni list RS, št. 30/18), Pravilnik o standardih in normativih za financiranje in izvajanje programov in dejavnosti za odrasle (Uradni list RS, št. 10/23 in 112/24) in Odredba o merilih za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programe srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega izobraževanja ter gimnazij (Uradni list RS, št. 67/24) se uskladijo s tem zakonom do 1. 9. 2027.

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah (Uradni list RS, št. 30/18, 22/20 in 67/24), ki pa se uporablja do 31. 8. 2027.

24. člen
(sprememba Zakona o šolski prehrani)

V Zakonu o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 3/13, 46/14, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 61/24) se v 2. členu za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi: »Ne glede na prejšnji odstavek tega člena se zakon uporablja za udeležence v Programu jezikovne podpore.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

25. člen
(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2027.

OBRAZLOŽITVE:

K 1. členu:
Ta zakon ureja tudi vključitev priseljencev v pripravljalnice za namen vključitve v srednješolsko izobraževanje.

K 2. členu:
Ta člen dopolnjuje cilj razvijanja in ohranjanja lastne kulturne tradicije in seznanjanja z drugimi kulturami in civilizacijami z razvijanjem spoštovanja do njih. Dodaja se tudi cilj Programa jezikovne podpore.

K 3. členu:
Organizacijska oblika gimnazij je že urejena v ZOFVI, zato ta člen ni potreben.

K 4. členu:
Iz člena so črtani odstavki, ki se navezujejo na sedanjo ureditev tečaja slovenščine. Po novem se uvaja Program jezikovne podpore, ki bo trajal eno leto. Vsebina je opredeljena v novem poglavju.

K 5. členu:
Člen definira pogoje za vpis v gimnazijski program. Priseljenci, kot jih definira zakon, morajo izpolnjevati tudi pogoj znanja slovenščine na ravni najmanj B1. Preizkus, opravljen na eni šoli, velja tudi na drugih šolah. Opravljanje preizkusa in izdaja potrdila sta za priseljenca brezplačna. Priseljencem s posebnimi potrebami se zagotovi učenje slovenščine skladno z normativi in standardi, ki urejajo izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

K 6. členu:
Ta člen definira pogoje za vpis v maturitetni tečaj. Priseljenci, kot jih definira zakon, morajo izpolnjevati tudi pogoj znanja slovenščine na ravni najmanj B1. Preizkus, opravljen na eni šoli, velja tudi na drugih šolah. Opravljanje preizkusa in izdaja potrdila sta za priseljenca brezplačna.

K 7. členu:
Člen se spreminja zaradi spremembe meril v primeru omejitve vpisa. Po novem se bodo kandidati v primeru omejitve vpisa za vpis novincev v srednje šole izbirali na podlagi točk, ki jih bodo zbrali iz ocen obveznih predmetov 7., 8. in 9. razreda osnovne šole, tako kot sedaj, in dosežkov na preizkusu znanja ter drugih znanj in spretnosti, pomembnih za izobraževanje. Do sedaj so se v primeru omejitve vpisa poleg ocen obveznih predmetov zadnje triade osnovne šole upoštevali dosežki na nacionalnem preverjanju znanja iz materinščine in matematike.

Črta se določba, ki določa, da šola sprejme kandidata s posebnimi potrebami, ki dosega 90 odstotkov točk, potrebnih za vpis. Kandidatom s posebnimi potrebami so bile ustrezne prilagoditve glede na njihove individualne potrebe zagotovljene že v času predhodnega izobraževanja, prilagoditve pa se jim zagotavljajo tudi pri opravljanju preizkusa znanja v primeru omejitve vpisa. Na ta način jim je omogočeno, da svoje znanje in dosežke izkažejo na njim prilagojen način in pod pogoji, ki upoštevajo njihove posebne potrebe.

Ob zagotovljenih ustreznih prilagoditvah pri izobraževanju in preverjanju znanja ni utemeljenih razlogov za različno obravnavo kandidatov pri določitvi praga, potrebnega za vpis.

K 8. členu:
Dijaki iz višjega letnika gimnazijskega programa najpogosteje ne morejo prestopiti v isti letnik programa srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja zaradi prevelikih razlik v predmetnikih in učnih načrtih programov, zato se z določbo omogoča prestop tudi v nižji letnik drugega programa, pri čemer je dijaku omogočeno, da v programu, v katerega je prestopil, izobraževanje dokonča v statusu dijaka. Dijak

v programu, v katerega je prestopil, nima pravice ponavljati, če je pred tem že ponavljal oziroma izkoristil podaljšanje statusa dijaka iz naslova pravic dijaka s posebnimi pravicami.

K 9. členu:
Dijak se lahko vzporedno izobražuje samo v programu, za katerega so razpisana vzporedna mesta. Ta vsebina je natančno zapisana samo v podzakonskem aktu, treba jo je bilo urediti tudi v zakonu. Gre samo za dopolnitev člena v smeri bolj jasnega in natančnega definiranja pravice.

K 10. členu:
Šola se mora z dijakom dogovoriti o načinu obiskovanja pouka, če opravlja manjkajoče obveznosti z izpiti. Dodana je tudi možnost ponavljanja na drugi šoli, če ima prosta mesta.

K 11. členu:
Dijaki iz višjega letnika gimnazijskega programa najpogosteje ne morejo prestopiti v isti letnik programa srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja zaradi prevelikih razlik v predmetnikih in učnih načrtih programov, zato se z določbo omogoča prestop tudi v nižji letnik drugega programa.

K 12. členu:
S spremembo člena se šoli omogoča učinkovitejše in takojšnje ukrepanje v primerih, ko dijak s svojim ravnanjem predstavlja nevarnost zase ali za druge udeležence vzgojno-izobraževalnega procesa, vsem udeležencem vzgojno-izobraževalnega procesa pa se zagotavlja varnejše učno okolje. Z dodano določbo o pregledu osebnih predmetov se vzpostavlja pravna podlaga za ukrepanje šole v primerih, ko obstaja utemeljen sum, da dijak poseduje nevaren ali prepovedan predmet in s tem se šoli omogoča pravočasno preprečevanje morebitne nevarnosti in učinkovitejše zagotavljanje varnega vzgojno-izobraževalnega okolja. Določen je tudi postopek pregleda osebnih predmetov, ki zagotavlja ustrezno ravnotežje med varnostjo šolskega okolja in varstvom pravic dijaka. Zahteva po navzočnosti dijaka in dodatnega strokovnega delavca prispeva k transparentnosti postopka vzgojnega ukrepanja. Določba hkrati daje šoli potrebno pooblastilo za učinkovito ukrepanje ob obstoju varnostnih tveganj. Z določbo, da se v primeru izkazane potrebe po osebnem pregledu pozove policijo se jasno razmejujejo pristojnosti šole in policije. Šoli se omogoča izvajanje nujnih ukrepov za zagotavljanje varnosti, pri posegih, ki presegajo njene pristojnosti, pa se zagotovi sodelovanje pristojnega državnega organa. S tem se krepi pravna varnost dijakov in zaposlenih ter preprečuje prekoračitev pooblastil šole. Z določbo, da se odkrite nevarne predmete dijaku odvzame in da jih hrani šola, nevarne ali prepovedane predmete pa izroči policiji ter, da se o vsakem pregledu osebnih predmetov napiše poročilo, se uvaja obveznost dokumentiranja izvedenih postopkov in ravnanja z odvzetimi nevarnimi oziroma prepovedanimi predmeti. Na ta način se zagotavljata sledljivost in preverljivost ukrepov, kar prispeva k večji transparentnosti in pravni varnosti postopkov. Jasna ureditev ravnanja z odvzetimi predmeti omogoča šoli učinkovitejše izvajanje vzgojnih in varnostnih nalog.

K 13. členu:
Veljavna ureditev, po kateri je izključitev mogoča šele po štirih izrečenih ukrepih, v praksi ne omogoča vedno pravočasnega odziva na ponavljajoče se neustrezno ravnanje dijaka. Ker izrek ukora predstavlja najstrožji vzgojni ukrep pred izključitvijo in se izreka za najtežje kršitve, že dva izrečena ukora kažeta na vzorec ravnanja, pri katerem milejši vzgojni ukrepi niso dosegli svojega namena. Predlagana ureditev prispeva k zagotavljanju varnega in spodbudnega učnega okolja za ostale udeležence izobraževanja.

K 14. členu:
S spremembo se podrobneje ureja izredno izobraževanje v gimnazijah in maturitetnem tečaju. Uvajata se enotni poimenovanji »izvajalci izrednega izobraževanja« in »udeleženec izobraževanja odraslih«.
Podrobneje se določajo prilagoditve organizacije in časovne razporeditve izobraževanja, preverjanja in ocenjevanja znanja ter napredovanja. Ureja se tudi upoštevanje predhodno pridobljenega znanja in obveznost izvajalca, da najmanj dvakrat letno objavi izpitne roke.

Udeležencem izobraževanja odraslih se v šolskem letu, v katerem prvič pristopijo k opravljanju zaključka izobraževanja, status podaljša za 30 dni po izteku šolskega leta. S tem se preprečuje prekinitev statusa med zaključkom srednješolskega izobraževanja in začetkom študijskega leta.
Določa se tudi način pridobivanja sredstev za izredno izobraževanje.

K 15. členu:
S predlagano spremembo se odpravlja nenamerna sprememba besedila, ki je bila v zakon vnesena z novelo ZGim-E leta 2024. Ob sprejemanju novele je bilo besedilo »druge oblike vzgojno-izobraževalnega dela« nadomeščeno z besedilom »druge oblike samostojnega ali skupinskega dela«, čeprav za takšno spremembo ni obstajal vsebinski razlog.

K 16. členu:
Sprememba določa preglednejšo in bolj enotno strukturo letnega delovnega načrta. Poleg dosedanjih področij izrecno vključuje tudi načrte dela učiteljskega zbora, oddelkov, strokovnih aktivov, pedagoškega dela ravnatelja ter sveta staršev in sveta šole. Za vsak posamezni načrt se določajo najmanj cilji, dejavnosti oziroma naloge, odgovorne osebe in sodelujoči, roki, ciljne skupine ter kazalniki doseganja ciljev. S tem se krepijo ciljno usmerjeno načrtovanje, jasnost odgovornosti, spremljanje izvedbe in samoevalvacija, rok in pristojnost za sprejem letnega delovnega načrta pa ostajata nespremenjena.

K 17. členu:
S tem členom se v posebnih okoliščinah omogoča izvajanje izobraževalnega dela na daljavo.

K 18. členu:
Z novim podpoglavjem 3.a se določbe o vključevanju priseljencev v srednješolsko izobraževanje združujejo v samostojno vsebinsko celoto, ki ureja pripravljalnico, njeno izvajanje ter status, pravice in obveznosti vključenih priseljencev.

K novem 36.b členu:
Predlagani člen uvaja Program jezikovne podpore kot javnoveljavni izobraževalni program za priseljence, ki se prvič vključujejo v redno srednješolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji in še ne dosegajo znanja slovenskega jezika na ravni najmanj A2 ali B1. Namen Programa jezikovne podpore je udeležencem omogočiti pridobitev temeljnega znanja slovenskega jezika, potrebnega za uspešno vključevanje v srednješolsko izobraževanje in širše družbeno okolje.
Upravičenost do vključitve v Program jezikovne podpore se ugotavlja na podlagi izpolnjenih vpisnih pogojev v srednješolski program, v katerega se želi priseljenec vključiti in rezultata na preizkusa znanja iz slovenskega jezika, ki ga tudi izvede šola, v katero se priseljenec želi vključiti. Šola o izkazani ravni znanja jezika izda priseljencu potrdilo.

K novem 36.c členu:
Člen določa obdobje izvajanja Programa jezikovne podpore in največjo dnevno obremenitev priseljenca. Program jezikovne podpore priseljenec praviloma obiskuje le enkrat, pri čemer je ponovna vključitev omogočena v primeru poznejše vključitve ali daljše upravičene odsotnosti.
Program jezikovne podpore se zaključi s preizkusom znanja slovenščine. Po uspešno opravljenem preizkusu se priseljencu izda potrdilo o doseženi ravni znanja slovenskega jezika po Skupnem evropskem jezikovnem okviru, ki je veljavno za izkazovanje znanja slovenščine v srednješolskem izobraževanju. Priseljenec, ki predčasno doseže raven A2 ali B1, lahko nadaljuje z izobraževanjem do zaključka programa v šolskem letu.

K novem 36.č členu:
Člen določa način določitve mreže izvajalcev Programa jezikovne podpore in obsega izvajanja ter način financiranja Programa jezikovne podpore. Mrežo izvajalcev za posamezno šolsko leto določi minister,

pristojen za izobraževanje, pri čemer imajo prednost šole, ki izvajajo redno srednješolsko izobraževanje. Sredstva za izvajanje Programa jezikovne podpore se zagotavljajo iz državnega proračuna.

K novem 36.d členu:
Predlagani člen določa, da priseljenec z vključitvijo v Program jezikovne podpore pridobi status dijaka in vse pravice, ki izhajajo iz tega statusa. Status traja do konca šolskega leta, v katerem je vključen v Program jezikovne podpore.

Določeni so tudi razlogi za prenehanje statusa dijaka, in sicer izpis iz Programa jezikovne podpore, izključitev iz programa ter sklenitev delovnega razmerja oziroma pridobitev statusa zasebnika ali samostojnega podjetnika posameznika. Status preneha priseljencu tudi, če se po uspešno opravljenem preizkusu znanja slovenščine na ravni A2 ali B1 v prvem ocenjevalnem obdobju ne vključi v redno srednješolsko izobraževanje do začetka drugega ocenjevalnega obdobja in ne nadaljuje z izobraževanjem v Programu jezikovne podpore.

Posebej je urejen tudi položaj priseljencev, ki se lahko v Program jezikovne podpore ponovno vključijo v naslednjem šolskem letu. Če se v Program jezikovne podpore ne vključijo ponovno ob začetku njenega izvajanja, jim status dijaka preneha. Namen določbe je zagotoviti, da je status dijaka vezan na dejansko vključenost v Program jezikovne podpore in pripravo na nadaljnje srednješolsko izobraževanje.

K novem 36.e členu:
Predlagani člen zagotavlja pravno varstvo priseljencem, vključenim v Program jezikovne podpore. Določa možnost ugovora zoper izrečeni vzgojni ukrep izključitve iz Programa jezikovne podpore in zoper rezultat preizkusa znanja slovenskega jezika.

K novem 36.f členu:
Predlagani člen ureja vodenje evidenc o prijavljenih in vključenih udeležencih v Program jezikovne podpore ter obvezuje izvajalce, da ministrstvu na njegovo zahtevo posredujejo zbirne podatke, potrebne za spremljanje izvajanja programa in načrtovanje ukrepov na področju vključevanja priseljencev v srednješolsko izobraževanje.

K novem 36.g členu:
Predlagani člen določa, katere določbe zakona se uporabljajo tudi za priseljence, vključene v Program jezikovne podpore. Neposredno se uporabljajo določbe, ki urejajo dijaške domove, prehrano in šolsko leto, smiselno pa tudi določbe o pravicah in dolžnostih dijakov, vzgojnem delovanju, izključitvi, varstvu pravic, posredovanju osebnih podatkov staršem polnoletnih udeležencev ter prekrških.

Iz uporabe so izvzete določbe, ki se nanašajo na ugovor na končno oceno in varstvo pravic dijaka, saj je to področje za Program jezikovne podpore urejeno posebej, v programu pa se ne določa končnih ocen, temveč ugotavlja raven znanja slovenskega jezika.

K 19. členu:
Preverjanje znanja je proces zbiranja informacij o dijakovem napredku z namenom izboljšanja učenja in poučevanja, medtem ko je ocenjevanje znanja postopek vrednotenja doseženega znanja, pri katerem se dijakovi dosežki izrazijo z oceno na podlagi vnaprej določenih meril.

K 20. členu:
V členu je dodan nov stavek v prvem odstavku. Pravilnik o ocenjevanju znanja v srednjih šolah namreč določa, da je dijak iz zdravstvenih razlogov lahko oproščen ocenjevanja pri športni vzgoji.
Dodan je nov drugi odstavek, ki omogoča dijaku, ki se po zaključku Program jezikovne podpore vključi v redno srednješolsko izobraževanje in ni v zaključnem letniku, da je prvo leto izobraževanja neocenjen iz predmeta slovenščina, če ob zaključku šolskega leta ne dosega znanja, potrebnega za pozitivno oceno pri

tem predmetu. O tem odloči ravnatelj na predlog oddelčnega učiteljskega zbora, dijak pa lahko napreduje v naslednji letnik.

K 21. členu:
Z novim drugim odstavkom se črta možnost pritožbe zoper vzgojna ukrepa opomin in ukor, saj sta strokovna vzgojna ukrepa šole in ne predstavljata kršitve dijakove pravice v zvezi z izobraževanjem. Dopolnitev sledi enemu izmed ciljev spremembe zakona v zvezi z vzgojnim delovanjem in večjo avtonomijo šole v zvezi s tem.

K 22. členu:
Določa se začetek uporabe določb o pripravljalnici s 1. septembrom 2028. Določba o določitvi mreže izvajalcev se začne uporabljati že 1. septembra 2027, da se omogoči pravočasna priprava na izvajanje programa. Do začetka uporabe nove ureditve se ohranja uporaba dosedanjih določb o učenju slovenščine. Novi vpisni pogoji se začnejo uporabljati za vpis v šolsko leto 2028/29.

K 23. členu:
Določa se rok za uskladitev navedenih podzakonskih predpisov z novimi zakonskimi rešitvami. Hkrati se določa prenehanje veljavnosti Pravilnika o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah, njegova uporaba pa se zaradi zagotavljanja prehoda na novo ureditev ohranja do 31. avgusta 2027.

K 24. členu:
Z dopolnitvijo Zakona o šolski prehrani se njegova uporaba izrecno razširja na udeležence programa pripravljalnice. S tem se omogoča zagotavljanje šolske prehrane tem udeležencem pod pogoji, določenimi z Zakonom o šolski prehrani.

K 25. členu:
Določa se, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2027. Odloženi začetek uporabe omogoča čas za uskladitev podzakonskih predpisov ter organizacijsko pripravo na izvajanje novih zakonskih rešitev.